

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

17 päivänä syyskuuta 2015 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Välitön verotus – SEUT 63 ja SEUT 65 artikla – Pääomien vapaa liikkuvuus – Portfolio-osinkojen verotus – Lähdeverotus – Rajoitus – Lopullinen verorasitus – Maassa asuviin verovelvollisiin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin kohdistuvien verorasitusten vertailussa huomioon otettavat seikat – Rinnastettavuus – Tuloveron tai yhteisöveron huomioon ottaminen – Kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyt sopimukset – Rajoituksen vaikutusten poistaminen sopimusteitse

Yhdistetyissä asioissa C-10/14, C-14/14 ja C-17/14,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyyntöistä, jotka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on esittänyt 20.12.2013 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 13.1.2014, 15.1.2014 ja 16.1.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

J. B. G. T. Miljoen (C-10/14),

X (C-14/14) ja

Société Générale SA (C-17/14)

vastaan

Staatssecretaris van Financiën,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomari A. Ó Caoimh (esittelevä tuomari), joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, varapresidentti K. Lenaerts, joka hoitaa kolmannen jaoston jäsenen tehtäviä, sekä tuomarit C. Toader, E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.3.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- J. B. G. T. Miljoen, edustajanaan E. Nèkeuter,
- X, edustajinaan N. de Haan sekä advocaat G. Meussen ja advocaat S. BauméSillé,
- Société Générale SA, edustajinaan advocaat M. Sanders ja advocaat A. Breuer,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman, M. G?zen ja M. de Ree, avustajinaan I. Siemonsma ja H. Guiljam,

- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja K. Petersen,
- Ruotsin hallitus, asiamiehinään A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, K. Sparrman, L. Swedenborg, E. Karlsson ja F. Sjövall,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään J. Beeko, avustajanaan barrister S. Ford,
- Euroopan komissio, asiamiehinään W. Roels ja A. Cordewener,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.6.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen, on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat SEUT 63 artiklan tulkintaa.
- 2 Nämä pyynnöt on esitetty asioissa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä J. B. G. T. Miljoen, X ja Société Générale SA (jäljempänä Société Générale) ja toisaalta Staatssecretaris van Financiën (valtiovarainministeriön valtiosihteeri) ja jotka koskevat kyseisen viranomaisen toimittamaa lähdeverotusta pääasioiden kantajille jaetuista Alankomaista peräisin olevista osingoista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Alankomaiden oikeus

Osinkoverolaki

- 3 Osinkoverolain (Wet op de dividendbelasting) 1 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioiden tosiseikastoon, säädetään seuraavaa:

”1. ’Osinkovero’ kannetaan välittömänä verona niiltä, joilla – välittömästi tai todistusten perusteella – on oikeus tuottoon, joka saadaan Alankomaihin sijoittautuneiden osakeyhtiöiden, rajavastuuyhtiöiden, kommandiittiyhtiöiden ja muiden yhtiöiden, joiden pääoma on kokonaan tai osittain jaettu osuuksiin, osakkeista, osuuksista, voittotodistuksista ja vuoden 1969 yhteisöverolain [Wet op de vennootschapsbelasting 1969, jäljempänä yhteisöverolaki] 10 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitetuista rahalainoista.

2. Tätä lakia sovellettaessa vuoden 1969 yhteisöverolain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettut erityisiä sijoitusrahastoja edustavat arvopaperit rinnastetaan sellaisten yhtiöiden osuuksiin, joiden pääoma on kokonaan tai osittain jaettu osuuksiin, ja rahastot rinnastetaan yhtiöihin.

– –”

- 4 Osinkoverolain 5 §:n mukaan kyseisen veron määrä on 15 prosenttia tuotosta.

- 5 Saman lain 10 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Alankomaihin sijoittautuneelle oikeushenkilölle, joka ei ole yhteisöverovelvollinen, palautetaan hakemuksesta siltä kalenterivuoden aikana pidätetty osinkovero verotarkastajan tekemällä päätöksellä, josta voidaan tehdä oikaisuvaatimus – –”

Vuoden 2001 tuloverolaki

6 Vuoden 2001 tuloverolaissa (Wet inkomstenbelasting 2001), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioiden tosiseikastoon, on säännökset luonnollisten henkilöiden tuloverotuksesta.

7 Kyseisen lain 2.13 §:ssä vahvistetaan säästöistä ja sijoituksista saatavasta tulosta kannettavan veron verokannaksi 30 prosenttia verotettavasta tulosta veroluokassa 3.

8 Kyseisen lain 5.1 §:ssä säädetään, että ”säästöistä ja sijoituksista saatavaa tuloa” on ”säästöistä ja sijoituksista saatu etu, josta on vähennetty henkilökohtaiset vähennykset”.

9 Vuoden 2001 tuloverolain 5.2 §:n nojalla säästöistä ja sijoituksista saatavana tuottona on pidettävä kiinteää 4 prosentin osuutta kalenterivuoden alun tuottoperusteen ja kalenterivuoden lopun tuottoperusteen keskiarvosta siltä osin kuin tämä keskiarvo ylittää verosta vapautettujen varojen määrän.

10 Vuoden 2001 tuloverolain 5.3 §:n 1 momentissa säädetään, että ”tuottoperusteella” tarkoitetaan ”varojen arvoa, josta on vähennetty velkojen arvo”. Vuoden 2001 tuloverolain 5.3 §:n 2 momentissa olevan määritelmän mukaan varoja ovat

- a. kiinteistöt
- b. kiinteistöihin suoraan tai välillisesti kohdistuvat oikeudet
- c. irtain omaisuus, jota verovelvollinen tai hänen talouteensa kuuluvat henkilöt eivät käytä eivätkä kuluta henkilökohtaisiin tarkoituksiinsa, sekä irtain omaisuus, jota käytetään tai kulutetaan henkilökohtaisiin tarkoituksiin mutta jonka pääasiallinen tarkoitus on sijoittaminen
- d. irtaimeen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet
- e. esineisiin liittymättömät oikeudet, kuten raha
- f. muut varallisuus-oikeudet, joilla on taloudellinen arvo.”

11 Vuoden 2001 tuloverolain 5.3 §:n 3 momentissa täsmennetään, että ”velat ovat velvoitteita, joilla on taloudellinen arvo”.

12 Vuoden 2001 tuloverolain 5.5 §:n, jonka otsikko on ”Verosta vapautetut varat”, 1 momentissa säädetään, että varat 20 014 euroon asti on vapautettu verosta. Pykälän 2–4 momentissa tätä sääntöä mukautetaan sellaisen verovelvollisen tilanteeseen, jolla on kumppani.

13 Vuoden 2001 tuloverolain 5.19 §:n, joka koskee varojen ja velkojen arvostamista, 1 momentissa säädetään, että nämä otetaan huomioon taloudellisen arvonsa mukaisina.

14 Vuoden 2001 tuloverolain 7.1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Ulkomaalaiselta verovelvolliselta kannetaan tuloveroa verovelvollisen kalenterivuoden aikana saamista

--

b. veronalaisista tuloista, jotka on saatu merkittävästä omistusosuudesta alankomaalaisessa yhtiössä

15 Vuoden 2001 tuloverolain 9.2 §:n, joka koskee ennakonkantoa, 1 momentissa säädetään, että maassa asuvilta verovelvollisilta osinkovero kannetaan ennakkona. Pykälän 8 momentissa säädetään, että ulkomaalaisten verovelvollisten osalta ”veroennakkona pidetään osinkoveroa, joka kohdistuu kokonaistulon osiin”.

Yhteisöverolaki

16 Yhteisöverolain 17 §:n 3 momentin a kohdan, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioiden tosiseikkoihin, mukaan Alankomaista saatu tulo on alankomaalaisesta yrityksestä saadun verotettavan voiton kokonaismäärä eli sellaisten etujen kokonaismäärä, jotka on saatu yrityksestä tai yrityksen osasta, jolla on Alankomaissa kiinteä toimipaikka tai pysyvä edustaja (alankomaalainen yritys).

17 Kyseisen lain 25 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Veroennakoilla tarkoitetaan osingoista muuten kuin vuoden 1965 osinkoverolain 12 §:n 1 momentin nojalla kannettua veroa sekä onnenpelien voitoista kannettua veroa silloin, kun nämä verot on kannettu tuotoista tai pelivoitoista, jotka eivät sisälly Alankomaista asianomaisena vuonna saatuun verotettavaan voittoon tai tuloon.

2. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, osinkoveroa ei oteta huomioon veroennakkona, jos verovelvollinen, jolta osinkovero on pidätetty, ei samalla ole sen tuoton todellinen saaja, josta osinkoverot on pidätetty. Todellisena saajana ei pidetä sitä, joka on tuoton saamisen yhteydessä antanut siitä useiden oikeustoimien muodostamaan kokonaisuuteen sisältyvän vastikkeen olosuhteissa, joissa on syytä epäillä

a. että tuotot tai niiden osa ovat suoraan tai välillisesti tulleet sellaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön hyväksi, jolla ei olisi ollut yhtä suurta oikeutta veron alennukseen, palautukseen tai hyvitykseen kuin vastikkeen antajalla

b. ja että tämä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö säilyttää tai hankkii osakkeista, osuuksista, voittotodistuksista tai vuoden 1969 yhteisöverolain 10 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitetuista rahalainoista suoraan tai välillisesti sellaisen osuuden, joka on rinnastettavissa siihen osuuteen, joka hänellä oli samanlaisista osakkeista, osuuksista, voittotodistuksista tai rahalainoista ennen oikeustoimien muodostaman kokonaisuuden aloittamista.

3. Sovellettaessa 2 momenttia

a. kyse voi olla oikeustoimien muodostamasta kokonaisuudesta silloinkin, kun oikeustoimet tehdään finanssivalvonnasta annetun lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla säännellyillä markkinoilla taikka Euroopan unioniin kuulumattomassa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa säännellyssä arvopaperipörssissä

b. oikeustoimien muodostamaan kokonaisuuteen rinnastetaan sellainenkin oikeustoimi, jolla vain hankitaan osinkolippu tai osinkolippuja tai perustetaan osuuksiin kohdistuvia lyhytaikaisia nautinto-oikeuksia.

4. Osinkovero, jota ei vuoden 2001 tuloverolain 9.2 §:n 4 momentin mukaan oteta huomioon veroennakkona, katsotaan palkkaverosta annetun vuoden 1964 lain 19 g §:n 3 momentissa tarkoitettua luottolaitoksen veroennakoksi, jos luottolaitos siirtää tämän osinkoveron suuruisen rahamäärän sen henkilön sulkutilille, jonka veroennakkona tätä osinkoveroa ei pidetä. Osinkovero,

jota ei vuoden 2001 tuloverolain 9.2 §:n 4 momentin mukaan oteta huomioon veroennakkona, katsotaan palkkaverosta annetun vuoden 1964 lain 19 g §:n 3 momentissa tarkoitettun sijoituslaitoksen hallinnoijan veroennakoksi, jos hallinnoija käyttää osinkoveron suuruisen rahamäärän hankkiakseen tästä laitoksesta suljetun osuuden tai suljettuja osuuksia sen henkilön hyväksi, jonka veroennakkona tätä osinkoveroa ei pidetä.”

Laki valtion veroja koskevista yleisistä säännöksistä

18 Valtion veroja koskevista yleisistä säännöksistä annetun lain (Algemene wet inzake r?ksbelastingen) 15 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioiden tosiseikastoon, säädetään, että veroennakot voidaan hyvittää kokonaistulosta kannettavasta verosta. Jos tämän veron määrä ei riitä kattamaan lähdeverona kannettua osinkoveroa, osinkovero palautetaan.

Belgian ja Alankomaiden verosopimus

19 Belgian kuningaskunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välillä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tulo- ja varallisuusverojen alalla tehdyn Luxemburgissa 5.6.2001 allekirjoitetun sopimuksen (jäljempänä Belgian ja Alankomaiden verosopimus) 10 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Näistä osingoista voidaan kuitenkin verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, jossa osinkoja jakava yhtiö asuu, kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti, mutta jos osinkojen todellinen saaja asuu toisessa sopimusvaltiossa, näin kannettu vero ei saa olla enempää kuin

--

b) 15 prosenttia osinkojen bruttomäärästä kaikissa muissa tapauksissa --”

20 Kyseisen verosopimuksen 23 artiklan, jonka otsikko on ”Menetelmät kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi”, 1 kappaleen b kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jollei ulkomailla maksettujen verojen hyvittämisestä Belgiassa maksettavasta verosta annetussa Belgian lainsäädännössä toisin säädetä, mikäli Belgiassa asuva saa tuloja, jotka muodostavat osan tämän Belgiassa veronalaisesta kokonaistulosta ja jotka muodostuvat osingoista, joita ei ole vapautettu Belgiassa verosta jäljempänä olevan c kohdan nojalla, taikka koroista tai 12 artiklan 5 kappaleessa tarkoitetuista rojalteista, näistä tuloista Alankomaissa kannettu vero vähennetään niistä Belgiassa kannettavasta verosta.”

Ranskan ja Alankomaiden verosopimus

21 Ranskan tasavallan hallituksen ja Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tulo- ja varallisuusverojen alalla tehdyn Pariisissa 16.3.1973 allekirjoitetun sopimuksen (jäljempänä Ranskan ja Alankomaiden verosopimus) 10 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Osingoista, jotka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Näistä osingoista voidaan kuitenkin verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa osingot maksava yhtiö asuu, tämän valtion lainsäädännön mukaisesti, mutta näin kannettava vero ei saa olla

suurempi kuin

--

b) 15 prosenttia osinkojen bruttomäärästä --”

22 Kyseisen verosopimuksen 24 artiklan otsikko on ”Määräykset kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi”. Kyseisen 24 artiklan B kohdan b alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Ranska myöntää 10 -- [artiklassa] tarkoitettujen ja Alankomaissa [kyseisen artiklan] määräysten mukaisesti verotettujen tulojen osalta Ranskassa asuville tällaisia tuloja saaville henkilöille Alankomaissa kannettua veroa vastaavan veronhyvityksen.

Tämä veronhyvitys, jonka määrä ei voi ylittää Ranskassa kyseisistä tuloista kannetun veron määrää, myönnetään 2 artiklan 3 kappaleen b kohdassa tarkoitetuista veroista, joita määrättäessä kyseiset tulot on otettava huomioon.”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-10/14

23 Miljoen, joka on Belgiassa asuva Alankomaiden kansalainen, omisti osuuksia kolmesta alankomaalaisesta pörssirahastosta.

24 Vuoden 2007 aikana Miljoenille maksettiin kyseisten osuuksien perusteella osinkoja 4 852 euroa, joista pidätettiin Alankomaissa osinkoveroa 15 prosentin verokannan mukaan 729 euroa.

25 Miljoen ilmoitti Alankomaiden tuloveroa varten vuodelta 2007 antamassaan veroilmoituksessa kokonaistuloikseen nolla euroa eikä maininnut tuloverosta hyvitetävää osinkoveroa.

26 Alankomaiden veroviranomaiset tekivät tuloveroa koskevan verotuspäätöksen tämän ilmoituksen perusteella. Miljoen teki tästä verotuspäätöksestä veroviranomaisille oikaisuvaatimuksen, jossa hän vaati, että osinkoveroista palautetaan 438 euroa, koska hän on ulkomailla asuvana verovelvollisena joutunut SEUT 63 artiklassa kielletyn syrjivän kohtelun kohteeksi. Veroviranomaiset tekivät oikaisuvaatimuksen johdosta päätöksen, jossa verotuspäätös pysytettiin.

27 Miljoen nosti tästä päätöksestä Rechtbank te Bredassa (Bredan alioikeus) kanteen, joka koski erityisesti kysymystä siitä, merkitseekö maassa asuvien verovelvollisten ja ulkomailla asuvien verovelvollisten erilainen verotuskohtelu, johon hän vetoaa, SEUT 63 artiklassa tarkoitettua pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta. Kyseisen tuomioistuimen katsottua, ettei sen käsiteltävässä asiassa ollut kyse tällaisesta rajoituksesta, Miljoen teki kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandeniin.

Asia C-14/14

28 X, joka on Belgiassa asuva Alankomaiden kansalainen, omisti 2 osuustodistusta Alankomaihin sijoittautuneen A. Holding BV -nimisen yhtiön 95 osuustodistuksesta eli 2,1 prosenttia yhtiöpääomasta. Vuoden 2007 aikana hänelle maksettiin hänen omistamiensa osuuksien perusteella osinkoja 107 372 euroa. Tästä määrästä pidätettiin osinkoveroa 16 105,80 euroa.

29 Koska X asui Belgiassa, häntä verotettiin Belgiassa näiden osinkojen nettomäärästä

luonnollisilta henkilöiltä kannettavan 25 prosentin verokannan mukaan 22 816,22 euron tuloista. Tässä verotuksessa hänelle määrättävästä verosta vähennettiin kuitenkin osa Alankomaissa maksetusta osinkoverosta. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että hänelle on tällä perusteella palautettu 4 026 euroa.

30 X teki Alankomaiden veroviranomaisille osinkoveron pidätystä koskevan oikaisuvaatimuksen sillä perusteella, että hän oli ulkomailla asuvana verovelvollisena joutunut syrjivän kohtelun kohteeksi. Veroviranomaiset hylkäsivät oikaisuvaatimuksen 29.3.2010 tekemällään päätöksellä.

31 X nosti päätöksestä kanteen Rechtbank te Bredassa. Kyseinen tuomioistuin hyväksyi kanteen osittain. X ja Staatssecretaris van Financiën hakivat tuomioon muutosta Gerechtshof te 's-Hertogenboschissa ('s-Hertogenboschin ylioikeus), joka osittain pysytti valituksenalaisen tuomion. X ja Staatssecretaris van Financiën tekivät kassaatiovalitukset Hoge Raadiin.

Asia C-17/14

32 Société Générale on Ranskaan sijoittautunut yhtiö. Se omisti niin ikään Ranskaan sijoittautuneen sijoitusrahastonsa välityksellä vuosina 2000–2008 alle 5 prosentin osuutta yhtiöpääomasta edustavia osake-eriä alankomaalaisista pörssissä noteeratuista yhtiöistä. Société Généralelle maksettiin näiden vuosien aikana osinkoja, joista Alankomaiden veroviranomaiset olivat pidättäneet lähdeverona 15 prosentin osinkoveron.

33 Vuosilta 2000–2007 Société Généralelle myönnettiin Alankomaissa pidätetyn osinkoveron täysimääräinen hyvitys Ranskassa maksettavasta yhteisöverosta.

34 Koska Société Générale teki tappiota verovuonna 2008, se ei voinut saada kyseisenä vuonna Alankomaissa pidätettyä osinkoveroa hyvitetyn Ranskassa maksettavasta yhteisöverosta. Société Générale katsoo, että sille on palautettava Alankomaissa pidätetyn osinkoveron määrä kokonaisuudessaan, koska kyseisessä jäsenvaltiossa asuvilla yhtiöillä on oikeus tämän veron vähentämiseen yhteisöverosta mutta ulkomailla asuvilla osakkailla ei ole tätä mahdollisuutta. Société Générale katsoo siten, että se on ulkomailla asuvana verovelvollisena joutunut syrjivän kohtelun kohteeksi.

35 Vuosilta 2007 ja 2008 pidätetyn osinkoveron hyvittämistä tai palauttamista koskevan vaatimuksen osalta Rechtbank te Haarlem (Haarlemiin alioikeus) hylkäsi pääasian valittajan kanteen vuoden 2007 osalta sillä perusteella, että Ranskan veroviranomaiset olivat täysimääräisesti hyvittäneet Alankomaiden osinkoveron määrän yhteisöveron määrästä, ja vuoden 2008 osalta sillä perusteella, ettei Société Générale ollut osoittanut, että osinkoihin kohdistuva verorasitus Alankomaissa olisi ollut suurempi kuin se olisi ollut jäsenvaltion sisäisessä tilanteessa. Myös Gerechtshof te Amsterdam (Amsterdamin ylioikeus) katsoi, että maassa asuvan verovelvollisen ja ulkomailla asuvan verovelvollisen vero-oikeudellisen aseman vertailu oli kohdistettava ainoastaan osinkoveroon eikä asiassa ollut osoitettu, että Société Généraleltä olisi kannettu osinkoveroa maassa asuvan verovelvollisen kohtelusta poikkeavalla tavalla. Société Générale teki Gerechtshof te Amsterdamin tuomiosta kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

Ennakkoratkaisukysymykset

36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii näissä kolmessa pääasiassa, merkitseekö kansallinen lainsäädäntö sitä, että ulkomailla asuvia osakkaita, jotka ovat luonnollisia henkilöitä tai yhtiöitä ja jotka saavat osinkoja, joista osinkovero pidätetään lähdeverona, kohdellaan verotuksessa eri tavalla kuin tällaisia maassa asuvia osakkaita, joiden saamista osingoista osinkovero pidätetään samalla tavalla mutta jotka voivat saada sen hyvitetyn tuloverostaan tai

yhteisöverostaan, ja merkitseekö tämä lainsäädäntö pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta.

37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selittää erityisesti, että osinkovero pidätetään maassa asuivilta osakkailta ja ulkomailla asuivilta osakkailta saman kiinteän verokannan mukaan. Ulkomailla asuville osakkaille tämä on lopullinen vero, mutta maassa asuville osakkaille osinkovero hyvitetään tuloverosta tai yhteisöverosta. Sama tuomioistuin huomauttaa, että maassa asuvien ja ulkomaalaisten tilanteiden vertailtavuuden arvioinnin kannalta on olennaista, onko tämä veronhyvitys otettava huomioon.

38 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii myös, millä tavoin tuloveron peruste on vahvistettava siinä tapauksessa, että veronhyvitys on otettava huomioon.

39 Sen varalta, että unionin tuomioistuin katsoisi, että maassa asuvien osakkaiden ja ulkomailla asuvien osakkaiden tilanteiden vertailussa on otettava huomioon tulovero, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii ensinnäkin, mikä viiteajanjakso on otettava huomioon tämän vertailun lähtökohtana. Alankomaissa asuvaa henkilöä nimittäin verotetaan määrämällä hänen maksettavakseen kaavamaisesti vahvistettu osinkovero niiltäkin vuosilta, joina hän ei saa osinkoja. Kyseinen tuomioistuin pyrkii siten myös selvittämään, onko verorasitusta Alankomaissa arvioitava ottamalla huomioon verot, jotka ovat kohdistuneet kaikkiin ulkomailla asuvalle henkilölle alankomaalaisten yhtiöosuuksien perusteella yhden vuoden tai sitä pitemmän viitejakson aikana maksettuihin osinkoihin, vai onko tämän viitejakson aikana maksettuihin osinkoihin kohdistunutta veroa tarkasteltava kunkin osinkoa jakaneen alankomaalaisen yrityksen osalta erikseen. Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii asiassa C-14/14, onko tässä vertailussa otettava huomioon verosta vapautettujen varojen määrä, josta maassa asuvat verovelvolliset pääsevät osallisiksi vuoden 2001 tuloverolain 5.5 §:n nojalla. Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee asiassa C-17/14, onko samassa tarkoituksessa otettava huomioon kaikki osinkoja tuottaviin osuuksiin taloudellisessa yhteydessä olevat kulut tai ainakin mahdollisen kaupassa siirtyneen osingon vähennys tai kyseessä olevien osuuksien omistuksesta mahdollisesti aiheutuvat rahoituskulut.

40 Asioissa C-14/14 ja C-17/14 ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii lisäksi, voidaanko lähdeverotuksesta johtuva syrjivä kohtelu pätevästi poistaa pääasioissa kyseessä olevien kaltaisella kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyllä sopimuksella, jossa määrätään joko, että asuinjäsenvaltion veroa vähennetään hyvittämällä siitä ennakkoon pidätetty vero, tai, että ulkomailla asuvalta verovelvolliselta perittävä vero ei ole suurempi kuin maassa asuvalta verovelvolliselta perittävä vero.

41 Tässä tilanteessa Hoge Raad der Nederlanden päätti lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

– asiassa C-10/14:

”1) Onko esillä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa lähdevaltio on pidättänyt osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan ja maassa asuvan vertailu ulotettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten myös osinkotuloista kannettavaan tuloveroon, josta osinkovero hyvitetään maassa asuvien osalta?

2) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko arvioitaessa sitä, onko ulkomailla asuvan todellinen verorasitus suurempi kuin Alankomaissa asuvan verorasitus, verrattava ulkomailla asuvalta pidätettyä alankomaalaista osinkoveroa ja Alankomaissa asuvan maksettavaksi tulevaa alankomaalaista tuloveroa, joka lasketaan laskennallisesta tulosta, joka voidaan kohdistaa alankomaalaisista yhtiöistä omistettujen sijoitusosuuksien kokonaisomistukseen osinkojen saantivuonna, vai edellytetäänkö unionin oikeudessa, että jokin muu vertailuperuste on

otettava huomioon?”

– asiassa C?14/14:

”1) Onko esillä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa lähdevaltio on pidättänyt osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan ja maassa asuvan vertailu ulotettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten myös osinkotuloista kannettavaan tuloveroon, josta osinkovero hyvitetään maassa asuvien osalta?

2) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko arvioitaessa sitä, onko ulkomailla asuvan todellinen verorasitus suurempi kuin Alankomaissa asuvan verorasitus, verrattava ulkomailla asuvalta pidätettyä alankomaalaista osinkoveroa ja Alankomaissa asuvan maksettavaksi tulevaa alankomaalaista tuloveroa, joka lasketaan laskennallisesta tulosta, joka voidaan kohdistaa alankomaalaisista yhtiöistä omistettujen sijoitusosuuksien kokonaisomistukseen osinkojen saantivuonna, vai edellytetäänkö unionin oikeudessa, että jokin muu vertailuperuste on otettava huomioon? Onko vertailussa otettava huomioon Alankomaissa asuvaan sovellettavat varojen verovapautukset, ja jos on, niin missä laajuudessa (ks. tuomio Welte, C-181/12, EU:C:2013:662)?

3) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko sen arvioinnissa, neutralisoidaanko mahdollisesti syrjivä lähdevero pätevästi lähdevaltion kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi tekemällä sopimuksella, riittävää, että i) tässä verosopimuksessa määrätään veronalennuksesta asuinvaltiossa lähdeveron hyvityksen avulla ja että, vaikka tämä mahdollisuus ei ole ehdoton, ii) konkreettisessa tapauksessa asuinvaltion myöntämä veronalennus neutralisoi kokonaan lähdeveron syrjivän osuuden, koska vero kannetaan vain saadun osingon nettomäärästä?”

– asiassa C?17/14:

”1) Onko tapauksessa, jossa lähdevaltio on pidättänyt osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan ja maassa asuvan vertailu ulotettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten myös yhteisöveroon, josta osinkovero hyvitetään maassa asuvien osalta?

2) a) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko vertailussa otettava huomioon kaikki kulut, joilla on taloudellinen yhteys niihin osakkeisiin, joiden perusteella osinkoa maksetaan?

2) b) Mikäli edelliseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko kuitenkin otettava huomioon kaupassa siirtyneiden osinkojen mahdollinen vähentäminen kyseisten osakkeiden hankintahinnasta ja asiaan kuuluvien osakkeiden omistamisesta mahdollisesti aiheutuneet rahoituskulut?

3) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko sen arvioinnissa, neutralisoidaanko mahdollisesti syrjivä lähdeverotus pätevästi lähdevaltion kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi tekemän sopimuksen perusteella, riittävää, että i) asiaan kuuluvaan verosopimukseen sisältyy sen kannalta merkityksellinen määräys ja että, vaikkei tämä mahdollisuus ole ehdoton, ii) se johtaa konkreettisessa tapauksessa siihen, ettei ulkomailla asuvan verorasitus Alankomaissa ole suurempi kuin Alankomaissa asuvan? Jos hyvitys on sinä vuonna, jolta osinkoja on saatu, riittämätön, onko neutralisoinnin arvioinnin kannalta merkitystä sillä mahdollisuudella, että hyvittämättä jäänyt osuus voidaan siirtää ja hyvittää myöhempinä vuosina?”

antamalla määräyksellä asian käsittelyn kirjallista ja suullista vaihetta sekä tuomiota varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

43 Kysymyksillään, jotka on syytä käsitellä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasioissa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan maassa asuvan yhtiön niin maassa asuville verovelvollisille kuin ulkomailla asuville verovelvollisille jakamista osingoista on pidätettävä osinkovero lähdeverona ja jossa säädetään järjestelmästä pidätetyn veron hyvittämiseksi tai palauttamiseksi ainoastaan maassa asuville verovelvollisille, jolloin pidätetty vero merkitsee ulkomailla asuville verovelvollisille luonnollisille henkilöille ja yhtiöille lopullista veroa.

SEUT 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen olemassaolo

44 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 63 artiklan 1 kohdassa pääomanliikkeiden rajoituksina kielletään muun muassa toimenpiteet, joilla aiheutetaan se, että jossakin toisessa valtiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään sijoituksia tietyssä jäsenvaltiossa, tai se, että kyseisessä jäsenvaltiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään niitä muissa valtioissa (tuomio Santander Asset Management SGIC ym., C-338/11–C-347/11, EU:C:2012:286, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Siitä seikasta, onko pääasioissa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö pääomanliikkeiden rajoitus, on todettava, että kyseisen lainsäädännön mukaan sekä ulkomailla asuville verovelvolliselle että maassa asuville verovelvolliselle jaettavista osingoista on pidätettävä lähdeveroa 15 prosenttia. Tällaisia osinkoja saavalta ulkomailla asuvalta verovelvolliselta tämä lähdevero pidätetään kuitenkin lopullisena verona, kun sen sijaan osinkoja saavalle maassa asuville verovelvolliselle luonnolliselle henkilölle tai yhtiölle kyse on joko tuloveron ennakosta tai yhteisöveron ennakosta.

46 Siltä osin kuin asiassa on nimittäin kyse ensinnäkin Alankomaissa asuville luonnolliselle henkilölle jaetuista osingoista, unionin tuomioistuimen käytössä olevaan asiakirja-aineistoon sisältyvistä tiedoista ilmenee, että lähdeveron kantaminen merkitsee veroluokkaan 3 kuuluvasta tulosta ennakkoon kannettavaa tuloveroa, jonka verokannaksi on vahvistettu 30 prosenttia ja jonka perusteeksi on vahvistettu kaavamainen 4 prosentin tuotto pääomalle, joka määritetään laskemalla osuuksien arvon ja velkojen arvon erotus asianomaisen kalenterivuoden alussa ja vastaava erotus saman kalenterivuoden lopussa ja ottamalla näiden erotusten keskiarvo. Samoista tiedoista ilmenee myös, että maassa asuva voi saada tämän lähdeveron määrän takaisin joko vähennyksenä tuloverostaan tai lähdeveron palautuksena, jos tulovero, jonka hän on velvollinen maksamaan, on pienempi kuin lähdevero.

47 Siltä osin kuin on toisaalta kyse Alankomaihin sijoittautuneelle yhtiölle jaetuista osingoista, asiakirja-aineiston tiedoista ilmenee, että yhtiötä verotetaan osingoista, joista on vähennetty kulujen määrä, 25,5 prosentin verokannan mukaan veroasteikon ylimmässä tuloluokassa. Tällöin tämä yhtiö voi yhteisöverolain 25 §:n mukaisesti saada ennakkoon pidätetyn osinkoveron hyvitettyksi Alankomaissa maksettavasta yhteisöverosta. Jollei yhteisöveron määrä riitä vastaamaan osinkoveron määrää, yhtiö voi saada osinkoveron takaisin palautuksena. Jos osuuksien omistaja on sen sijaan ulkomainen yhtiö, ennakkoon pidätetty osinkovero jää lopulliseksi.

48 Sen arvioimiseksi, onko pääasioissa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö yhteensopiva SEUT 63 artiklan kanssa, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen, jolla on yksinomainen toimivalta ratkaista käsiteltäväksi saatetun asian tosiasiakysymykset, on tutkittava,

johtaako kansallisessa lainsäädännössä säädetyn 15 prosentin lähdeverotuksen soveltaminen pääasioiden kantajiin nyt kyseessä olevien osinkojen yhteydessä siihen, että pääasioiden kantajiin kohdistuu Alankomaissa suurempi lopullinen verorasitus kuin maassa asuviin samojen osinkojen perusteella kohdistuva verorasitus.

49 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tältä osin, mitkä seikat sen on otettava huomioon vertaillessaan maassa asuviin ja ulkomaalaisiin kohdistuvaa verorasitusta jäsenvaltiossa, josta osingot ovat peräisin, ja tarkastelee tässä tarkoituksessa erikseen verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin (asiat C-10/14 ja C-14/14) ja erikseen yhtiöihin (asia C-17/14) kohdistuvaa verorasitusta.

Huomioon otettavat seikat vertailtaessa maassa asuviin verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin kohdistuvaa verorasitusta

50 Asioissa C-10/14 ja C-14/14 ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii maassa asuviin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin kohdistuvan lopullisen verorasituksen vertailemista varten ensinnäkin, onko viitejaksona käytettävä yhtä vuotta vai sitä pitempää aikaa. Sen jälkeen kyseinen tuomioistuin pohtii, onko viitejakson aikana saatujen osinkojen kokonaismäärä otettava huomioon käsittelemällä yhtenä kokonaisuutena kaikkia osuuksia, jotka verovelvollinen omistaa alankomaalaisista yhtiöistä, vai erottelemalla osingot sen mukaan, minkä alankomaalaisen yhtiön jakamia ne ovat. Lopuksi sama tuomioistuin pyrkii selvittämään asiassa C-14/14, onko tuloverosta vapautettujen varojen määrä otettava huomioon.

51 Ensimmäiseksi on todettava maassa asuviin verovelvollisiin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin kohdistuvan lopullisen verorasituksen vertailemiseen käytettävästä viitejakson pituudesta, että maassa asuvien verovelvollisten verotuksessa huomioon otettava ajanjakso on vuoden 2001 tuloverolain 5.2 §:n mukaisesti kalenterivuosi. Näin ollen vertailussa on käytettävä tätä ajanjaksoa.

52 Tarkasteltaessa toiseksi kysymystä tuona ajanjaksona saatujen osinkojen huomioon ottamisesta kokonaisuutena tai erikseen maassa asuvien ja ulkomailla asuvien verovelvollisten lopullisen verorasituksen vertailemiseksi on todettava, että unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että maassa asuvien luonnollisten henkilöiden verotuksen toimittamisen perusteena on kaavamaisesti laskettu tuotto kaikista heidän omistamistaan alankomaalaisten yhtiöiden osuuksista. Näin ollen nämä osuudet on verorasitusta vertailtaessa otettava huomioon yhtenä kokonaisuutena.

53 Tarkasteltaessa kolmanneksi kysymystä, onko tätä varten otettava huomioon tuloverosta vapautettujen varojen määrä, on todettava, että asiassa C-14/14 sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä säädetään, että vuoden 2001 tuloverolain 5.2 §:n mukaisella tavalla kaavamaisesti vahvistettu tuotto otetaan huomioon vain, jos se ylittää tuloverosta vapautetun varallisuuden määrän, joka on 20 014 euroa. Tältä osin on todettava, ettei pääasioissa kyseessä olevan kaltainen kaikille maassa asuville verovelvollisille heidän henkilökohtaisesta tilanteestaan riippumatta myönnettävä vapauttaminen verosta ole verovelvollisen henkilökohtaiseen tilanteeseen liittyvä yksilöllinen etu. Koska tällainen vapauttaminen verosta muuttaa julkisiamiehen ratkaisuehdotuksensa 83 kohdassa toteamin tavoin maassa asuvien saamista tuloista muodostuvaa veron perustetta, se on otettava huomioon verrattaessa maassa asuviin verovelvollisiin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin kohdistuvaa lopullista verorasitusta.

54 Edellä todetusta seuraa, että pääasioissa kyseessä olevien kaltaisessa tilanteessa maassa asuviin verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin kohdistuvaa verorasitusta näiden alankomaalaisista yhtiöistä omistamistaan osuuksista saamien tulojen verotuksen osalta on arvioitava kalenterivuoden ajalta siten, että osingot otetaan

huomioon kokonaisuutena ja kansallisessa lainsäädännössä säädetty verosta vapautettujen varojen määrä otetaan huomioon.

Huomioon otettavat seikat vertailtaessa maassa asuviin verovelvollisiin yhtiöihin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin yhtiöihin kohdistuvaa verorasitusta

55 Asiassa C-17/14 ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien pohtii maassa asuviin yhtiöihin ja ulkomaalaisiin yhtiöihin kohdistuvan verorasituksen vertailemiseksi, onko tällöin otettava huomioon kaikki osinkoja tuottaviin osuuksiin taloudellisessa yhteydessä olevat kulut tai onko veronalaisista tuloista ainakin vähennettävä osuuksien kauppahintaan mahdollisesti sisältyneet osingot tai kyseessä olevien osuuksien omistuksesta mahdollisesti aiheutuvat rahoituskulut.

56 Société Générale katsoo, että taloudelliselta riskiltä suojaamisen (hedging) tapauksessa ei pidä ottaa huomioon pelkästään osinkoihin välittömästi liittyviä kuluja vaan myös niihin liittyvät muiden osakeomistusten kuin niiden, joista osingot on saatu, negatiiviset kurssimuutokset ja tappiolliset transaktiot.

57 Tältä osin on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan niin, että jäsenvaltiossa asuvat ja ulkomailla asuvat ovat sellaisten tulonhankkimismenojen osalta, jotka liittyvät suoraan sellaiseen toimintaan, josta on syntynyt jäsenvaltiossa veronalaista tuloa, toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa, joten kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa ulkomailla asuville evätään oikeus vähentää verotuksessa tulonhankkimismenot mutta jossa sitä vastoin tämä oikeus annetaan kyseisessä jäsenvaltiossa asuville, saatetaan soveltaa pääasiallisesti toisten jäsenvaltioiden kansalaisten vahingoksi ja se on täten kansalaisuuteen perustuvaa välillistä syrjintää (tuomio Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

58 Erityisesti osinkoina saatujen tulojen yhteydessä tällainen liittymä on olemassa vain, jos tällaisilla menoilla, jotka tilanteen mukaan voivat liittyä välittömästi arvopaperien luovutustoimen yhteydessä maksettuihin rahamääriin, on välitön yhteys kyseisten tulojen saamiseen sellaisenaan (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Saksa, C-600/10, EU:C:2012:737, 20 kohta).

59 Tästä seuraa, että yhtiöihin kohdistuvaa verorasitusta verrattaessa on otettava huomioon vain menot, joilla on välitön yhteys osinkojen saamiseen sellaisenaan.

60 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiassa C-17/14 esittämässään ennakkoratkaisukysymyksessä toteamalla menoilla ei ole tällaista yhteyttä. Osuuksien hankintahintaan sisältyvän osingon vähentämisen osalta nimittäin unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että tällä vähennyksellä pyritään selvittämään kyseisten osuuksien todellinen hankintahinta. Vähennys ei siten liity menoihin, joilla on välitön yhteys näiden osuuksien tuottamien osinkotulojen vastaanottamiseen sellaisenaan. Toisaalta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen niin ikään mainitsevat rahoituskulut liittyvät näiden osuuksien omistamiseen sellaisenaan eikä niilläkään ole siten välitöntä yhteyttä näiden osuuksien tuottamien osinkojen saamiseen.

61 Johtopäätöksenä on todettava, että mikäli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätyy katsomaan, että 15 prosentin lähdeverotuksen soveltaminen ulkomailla asuvien verovelvollisten saamiin osinkoihin johtaa pääasioissa kyseessä olevissa tilanteissa siihen, että näihin verovelvollisiin kohdistuu Alankomaissa suurempi lopullinen verorasitus kuin maassa asuviin samojen osinkojen perusteella kohdistuva lopullinen verorasitus, tällöin on katsottava, että verovelvollisten tällä tavoin erilainen verokohtelu heidän asuinpaikastaan riippuen saattaa tehdä Alankomaihin sijoittautuneisiin yhtiöihin sijoittamisen vähemmän houkuttelevaksi ulkomailla asuville verovelvollisille, joten se merkitsee pääomien vapaan liikkuvuuden rajoittamista, joka on lähtökohtaisesti kielletty SEUT 63 artiklassa.

Pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen oikeuttaminen SEUT 65 artiklan nojalla

62 SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrätään, että ”mitä [SEUT] 63 artiklassa määrätään, ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta – – soveltaa niitä verolainsäädäntönsä säännöksiä, joiden mukaan verovelvollisia kohdellaan eri tavoin heidän asuinpaikkansa tai heidän pääomansa sijoituspaikan perusteella”.

63 Tätä määräystä on pääomien vapaan liikkuvuuden peruseriaatetta koskevana poikkeuksena tulkittava suppeasti. Näin ollen kyseistä määräystä ei voida tulkita niin, että kaikki verolainsäädäntö, jossa verovelvollisia kohdellaan eri tavoin sen mukaan, missä he asuvat tai mihin jäsenvaltioon he sijoittavat pääomansa, olisi automaattisesti sopuosinnussa EUT-sopimuksen kanssa. SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrättyä poikkeusta itseään nimittäin rajoittaa saman artiklan 3 kohta, jossa määrätään, että mainitussa 1 kohdassa tarkoitetut kansalliset säännökset ”eivät saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään taikka [SEUT] 63 artiklassa tarkoitetun pääomien ja maksujen vapaan liikkuvuuden peiteltyä rajoittamista” (ks. vastaavasti tuomio *Welte*, C-181/12, EU:C:2013:662, 42 ja 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

64 On näin ollen erotettava SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdassa sallittu erilainen kohtelu SEUT 65 artiklan 3 kohdassa kielletystä syrjinnästä. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmeneekin, että jotta pääasioissa kyseessä olevien kaltaisten kansallisten verosäännösten voitaisiin katsoa soveltuvan yhteen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien EUT-sopimuksen määräysten kanssa, niissä säädetyn erilaisen kohtelun on koskettava tilanteita, jotka eivät ole objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa, tai erilaisen kohtelun on oltava oikeutettua yleistä etua koskevista pakottavista syistä (ks. tuomio *Santander Asset Management SGIC ym.*, C-338/11–C-347/11, EU:C:2012:286, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Kyseisten tilanteiden rinnastettavuus

65 Tilanteiden rinnastettavuuden arvioimiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko huomioon otettava ainoastaan lähdeverona pidätetty osinkovero vai myös tulovero tai yhteisövero, joista osinkovero hyvitetään maassa asuville verovelvollisille.

66 Alankomaiden, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset katsovat, että tuloveron tai yhteisöveron kannalta ulkomailla asuvan osinkoverotus eroaa objektiivisesti osinkoverotuksesta, johon maassa asuvilla on oikeus, koska maassa asuvaa verovelvollista verotetaan hänen kaikista tuloistaan mutta ulkomailla asuvaa verotetaan jäsenvaltiossa, josta osingot on saatu, ainoastaan tässä valtiossa jaettuina osinkoina saaduista tuloista.

67 Tältä osin on syytä muistuttaa, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos jäsenvaltio yksipuolisesti tai verosopimusten välityksellä säättää, että tuloverovelvollisia ovat maassa asuvien lisäksi ulkomailla asuvat osingoista, joita ne saavat maassa asualta yhtiöltä, näiden ulkomailla asuvien verovelvollisten tilanne muistuttaa maassa

asuvien verovelvollisten tilannetta (ks. vastaavasti tuomio Denkvit Internationaal ja Denkvit France, C?170/05, EU:C:2006:783, 35 kohta; tuomio komissio v. Italia, C?540/07, EU:C:2009:717, 52 kohta; tuomio komissio v. Espanja, C?487/08, EU:C:2010:310, 51 kohta; tuomio komissio v. Saksa, C?284/09, EU:C:2011:670, 56 kohta ja määräys Tate & Lyle Investments, C?384/11, EU:C:2012:463, 31 kohta).

68 Pelkästään siitä, että kyseinen valtio käyttää verotusvaltaansa, aiheutuu näet toisessa jäsenvaltiossa toimitettavasta verottamisesta riippumatta ketjuverotuksen tai taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen vaara. Tällaisessa tapauksessa osinkoa jakavan yhtiön asuinjäsenvaltion on varmistettava, että ulkomailla asuvia verovelvollisia kohdellaan vastaavasti kuin maassa asuvia verovelvollisia suhteessa kyseisen valtion kansallisessa oikeudessa säädettyyn järjestelyyn ketjuverotuksen tai taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tai vähentämiseksi, jotta ulkomailla asuviin verovelvollisiin ei kohdistu pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta, joka on SEUT 63 artiklan mukaan lähtökohtaisesti kielletty (ks. vastaavasti määräys Tate & Lyle Investments, C?384/11, EU:C:2012:463, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

69 Pääasioiden tilanteista on todettava, että Alankomaiden kuningaskunta on päättänyt käyttää verotusvaltaansa osinkoihin, joita maassa asuvat yhtiöt jakavat muissa jäsenvaltioissa asuville verovelvollisille. Näitä osinkoja saavat ulkomailla asuvat verovelvolliset ovat näin ollen maassa asuviin verovelvollisiin rinnastettavassa tilanteessa maassa asuvien yhtiöiden jakamien osinkojen ketjuverotusvaaran suhteen (ks. analogisesti tuomio komissio v. Espanja, C?487/08, EU:C:2010:310, 53 kohta; tuomio komissio v. Saksa, C?284/09, EU:C:2011:670, 58 kohta ja määräys Tate & Lyle Investments, C?384/11, EU:C:2012:463, 33 kohta).

70 Unionin tuomioistuimelle huomautuksia esittäneiden hallitusten esittämä tuomiosta Truck Center (C?282/07, EU:C:2008:762) johdettu perustelu, jonka mukaan maassa asuvien verovelvollisten ja ulkomailla asuvien verovelvollisten erilainen kohtelu olisi pelkästään osoitus verovelvollisten tilanteiden erilaisuudesta siksi, että ensin mainitut voivat saada osinkoveron hyvityksi muusta verosta mutta viimeksi mainituille osinkovero on lopullinen, on hylättävä. Kyseisellä tuomiolla ratkaistun asian olosuhteissa tosin hyväksyttiin pääomatulojen saajien verottaminen eri menetelmiä soveltamalla siitä riippuen, asuvatko ne kyseisessä jäsenvaltiossa vai ulkomailla, koska tämä erilainen kohtelu koskee tilanteita, joita ei voida objektiivisesti rinnastaa toisiinsa (ks. vastaavasti tuomio Truck Center, C?282/07, EU:C:2008:762, 41 kohta). Kyseisessä tuomiossa katsottiin, että koska mainittu erilainen kohtelu ei myöskään välttämättä tuottanut etua kotimaisille koronsaajille, se ei ollut sijoittautumisvapauden rajoitus (ks. vastaavasti tuomio Truck Center, C?282/07, EU:C:2008:762, 49 ja 50 kohta).

71 On kuitenkin todettava yhtäältä, että pääasioiden tilanteissa väitetty rajoitus ei johdu maassa asuviin verovelvollisiin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin sovellettavien verotusmenetelmien erilaisuudesta vaan maassa asuville verovelvollisille myönnetystä edusta, joka ei koske ulkomailla asuvia verovelvollisia.

72 Toisaalta tuomiolla Truck Center (C?282/07, EU:C:2008:762) ratkaistussa asiassa kyseessä ollut pidätys irtaimen omaisuuden tuotosta tehtiin ainoastaan ulkomailla asuville yhtiöille maksetuista koroista. Pääasioihin sovellettavan lainsäädännön mukaan osinkovero sen sijaan kannetaan sekä maassa asuville verovelvollisille että ulkomailla asuville verovelvollisille samalla tavalla eli pidättämällä se lähdeverona.

73 Näin ollen pääasioissa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa sitä, että maassa asuvia tuloverovelvollisia tai yhteisöverovelvollisia kohdellaan eri tavalla kuin ulkomailla asuvia verovelvollisia, joilta osinkovero pidätetään lähdeverona, ei voida perustella huomioon otettavien tilanteiden erilaisuudella, jonka vuoksi SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohtaa voitaisiin soveltaa.

Tämän määräyksen soveltamiseksi ei nimittäin riitä, että huomioon otetaan vain osinkovero sellaisenaan, vaan tarkasteluun on sisällytettävä kaikki luonnollisten henkilöiden tulojen tai yhtiöiden voittojen verottamiseen liittyvät seikat siltä osin kuin nämä tulot tai voitot on saatu Alankomaihin sijoittautuneiden yhtiöiden osuuksien omistamisen perusteella.

74 Tästä seuraa, että kun jäsenvaltio pidättää kyseiseen valtioon sijoittautuneiden yhtiöiden jakamista osingoista osinkoveron lähdeverona, ulkomailla asuvan verovelvollisen ja maassa asuvan verovelvollisen verotuskohtelujen vertailussa on otettava huomioon yhtäältä osinkovero, joka ulkomailla asuvan verovelvollisen on maksettava, ja toisaalta tulovero tai yhteisövero, joka maassa asuvan verovelvollisen on maksettava ja jonka perusteeseen osinkoa tuottavista osuuksista saadut tulot sisältyvät.

Oikeuttaminen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen soveltamisella

75 Asioissa C-14/14 ja C-17/14 esittämällään kolmannella kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii lähinnä sitä, voidaanko pääomien vapaan liikkuvuuden mahdollinen rajoitus oikeuttaa sillä, että sen vaikutukset poistetaan verovelvollisen asuinjäsenvaltion oikeuden säännöksellä taikka tämän valtion ja sen jäsenvaltion, josta osingot ovat peräisin, välillä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen määräyksellä. Asiassa C-17/14 kyseinen tuomioistuin tiedustelee sen arvioimiseksi, tulevatko tällaisen rajoituksen vaikutukset poistetuiksi tällaisella sopimuksella, myös sitä, onko ulkomailla asuvan epäedullinen kohtelu mahdollista kompensoida myöhemmin vuosina, jollei sitä voida kompensoida sinä vuonna, jonka aikana osingot on saatu.

76 On muistutettava, että unionin toteuttamien yhtenäistämistä tai yhdenmukaistamistoimien puuttuessa jäsenvaltioilla on edelleen toimivalta sopimuksin tai yksipuolisesti päättää verotusvaltansa jakoperusteista erityisesti kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi ja että jäsenvaltioiden välisen verotusvallan jaon säilyttäminen on unionin tuomioistuimen tunnustama oikeutettu tavoite (ks. mm. tuomio *Nordea Bank Danmark*, C-48/13, EU:C:2014:2087, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

77 Oikeuskäytännössä on jo katsottu, ettei jäsenvaltio voi vedota etuun, jonka toinen jäsenvaltio myöntää yksipuolisesti, välttääkseen velvoitteet, jotka sillä on EUT-sopimuksen nojalla (tuomio *Amurta*, C-379/05, EU:C:2007:655, 78 kohta).

78 Sitä vastoin ei voida sulkea pois sitä, että jäsenvaltio onnistuu takaamaan EUT-sopimuksesta johtuvien velvoitteidensa noudattamisen tekemällä toisen jäsenvaltion kanssa sopimuksen, jonka tarkoituksena on välttää kaksinkertainen verotus (tuomio *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, C-374/04, EU:C:2006:773, 71 kohta; tuomio *Amurta*, C-379/05, EU:C:2007:655, 79 kohta ja tuomio *komissio v. Espanja*, C-487/08, EU:C:2010:310, 58 kohta).

79 Tällöin on tarpeen, että tällaisen sopimuksen soveltaminen mahdollistaa kansallisesta lainsäädännöstä johtuvan erilaisen kohtelun vaikutusten kompensoimisen. Oikeuskäytännössä on katsottu, että vain siinä tapauksessa, että kansalliseen lainsäädäntöön perustuva lähdevero voidaan vähentää toisessa jäsenvaltiossa maksettavasta verosta siihen määrään asti, joka vastaa kansallisesta lainsäädännöstä johtuvaa eroa verotuskohtelussa, erilainen kohtelu muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneille yhtiöille jaettujen osinkojen ja maassa asuville yhtiöille jaettujen osinkojen välillä katoaa (ks. tuomio *komissio v. Espanja*, C-487/08, EU:C:2010:310, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuin on jo katsonut, että jotta poistamistavoite saavutettaisiin, vähennyksen menetelmän soveltamisella pitäisi mahdollistaa se, että

sen jäsenvaltion, josta osinkotulot ovat peräisin, kantama osinkovero voitaisiin kokonaisuudessaan vähentää verovelvollisen osingonsaajan asuinjäsenvaltiossa maksettavasta verosta siten, että jos tämän yhtiön saamiin osinkoihin lopulta kohdistuisi suurempi verorasitus kuin siinä jäsenvaltiossa, josta osingot ovat peräisin, asuville verovelvollisille maksettuihin osinkoihin, tätä suurempaa verorasitusta ei voitaisi enää pitää viimeksi mainitun valtion vaan verotusvaltaansa käyttäneen valtion, jossa verovelvollinen osingonsaaja asuu, syynä (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Espanja, C-487/08, EU:C:2010:310, 60 kohta).

81 Tässä tapauksessa asiassa C-14/14 kyseessä olevassa tilanteessa on Belgian ja Alankomaiden verosopimuksen soveltamisen seurausten osalta kiistatonta, että Alankomaissa maksettujen verojen hyvittäminen on tämän verosopimuksen 23 artiklan 1 kappaleen nojalla Belgian viranomaisten tehtävä, joka toteutetaan Belgian oikeuden nojalla.

82 Koska tämä veronhyvitys on Belgian kuningaskunnan yksipuolisesti myöntämä, Alankomaiden kuningaskunta ei tämän tuomion 77 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan kuitenkaan voi vedota tähän samaan verosopimukseen väittääkseen poistaneensa kyseessä olevan rajoituksen vaikutukset.

83 Unionin tuomioistuimen käytössä olevaan asiakirja-aineistoon sisältyvistä tiedoista ilmenee lisäksi, että vaikka Belgian lainsäädännössä sallitaan ulkomailla maksetun veron vähentäminen verotettavista tuloista kuluina ennen 25 prosentin verokannan soveltamista Belgiaan sijoittautuneen verovelvollisen saamien osinkotulojen nettomäärään, tällainen vähennys ei kokonaan poista siinä jäsenvaltiossa, josta osingot ovat peräisin, mahdollisesti olemassa olevan pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen vaikutuksia. Tältä osin asiassa C-14/14 X on vedonnut istunnossa unionin tuomioistuimessa siihen, että se on saanut hyvityksen, jonka määrä on suunnilleen neljäsosa hänen Alankomaissa maksamastaan osinkoverosta.

84 Näin ollen on katsottava, että asiassa C-14/14 kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa pääomien vapaan liikkuvuuden väitettyä rajoitusta ei voida oikeuttaa Belgian ja Alankomaiden verosopimuksen vaikutuksilla.

85 Asiassa C-17/14 kyseessä olevasta Ranskan ja Alankomaiden verosopimuksen soveltamisen seurauksena olevasta tilanteesta on todettava, että unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että väitetyn rajoituksen vaikutukset on kokonaan poistettu hyvittämällä osinkoverot täysimääräisesti Ranskassa verovuosilta 2000–2007. Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat vain Société Générale'n vuodelta 2008 Alankomaissa maksaman osinkoveron verokohtelua.

86 Tältä osin kyseisen verosopimuksen 24 artiklan B kohdan b alakohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee, että Ranska myöntää Alankomaissa verotettujen osinkojen osalta tällaisia tuloja saaville Ranskassa asuville henkilöille Alankomaiden veron suuruisen verohyvityksen. Koska tämän määräyksen toisessa alakohdassa määrätään, ettei tämä verohyvyitys voi olla suurempi kuin kyseisistä tuloista Ranskassa kannettu vero, on kuitenkin mahdollista, ettei Alankomaissa maksetun osinkoveron vaikutusta poisteta kokonaan, eikä tämä täytä tämän tuomion 79 kohdassa mainitusta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johtuvia vaatimuksia. Kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin tutkittava, onko tilanne kyseisessä asiassa tällainen.

87 Näin ollen on katsottava, että asiassa C-17/14 kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa pääomien vapaan liikkuvuuden väitettyä rajoitusta ei voida oikeuttaa Ranskan ja Alankomaiden verosopimuksen vaikutuksilla, jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkistettaviksi kuuluvista seikoista muuta johdu.

88 Siitä seikasta, voiko mahdollisuus veronhyvityksen myöntämiseen myöhempinä vuosina poistaa rajoituksen vaikutukset siinä tapauksessa, ettei jäsenvaltiossa, josta osinkotulot ovat peräisin, pidätettyä osinkoveroa voida kokonaan hyvittää verovelvollisen asuinvaltiossa sen vuoden verotuksessa, jonka aikana nämä osingot on saatu, on lopuksi todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmoittaa ennakkoratkaisupyynnössään, ettei alemmissa oikeusasteissa ole tutkittu, oliko Société Généralelle myönnetty Ranskassa tällainen mahdollisuus vuodelta 2008 maksetun Alankomaiden veron johdosta, ja pohtii, voidaanko tällaiseen väitteeseen vedota tehokkaasti. Tässä tilanteessa tämän kysymyksen on katsottava olevan luonteeltaan hypoteettinen, joten se on jätettävä tutkimatta (tuomio Pohotovos?, C-470/12, EU:C:2014:101, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

89 Lisäksi on syytä muistuttaa, että silloinkin, kun kyseessä olevan pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen vaikutuksia ei voida poistaa kaksinkertaista verotusta koskevalla sopimuksella, rajoitus saattaa tapauksesta riippuen olla oikeutettavissa yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä (ks. mm. määräys Tate & Lyle Investments, C-384/11, EU:C:2012:463, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). On kuitenkin todettava, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin eikä myöskään Alankomaiden hallitus ole viitannut tällaisiin seikkoihin pääasioiden yhteydessä.

90 Esitettyihin kysymyksiin on näin ollen vastattava, että SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasioissa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan maassa asuvan yhtiön niin maassa asuville verovelvollisille kuin ulkomailla asuville verovelvollisille jakamista osingoista on pidätettävä osinkovero lähdeverona ja jossa säädetään järjestelmästä pidätetyn veron hyvittämiseksi tai palauttamiseksi ainoastaan maassa asuville verovelvollisille, jolloin pidätetty vero merkitsee ulkomailla asuville verovelvollisille luonnollisille henkilöille ja yhtiöille lopullista veroa, mikäli ulkomailla asuviin verovelvollisiin kohdistuu tässä valtiossa näiden osinkojen osalta suurempi lopullinen verorasitus kuin maassa asuviin verovelvollisiin samojen osinkojen perusteella kohdistuva lopullinen verorasitus, ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava tämä kysymys pääasioiden oikeudenkäynnissä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on verorasitusten selvittämiseksi otettava huomioon asioissa C-10/14 ja C-14/14 maassa asuvien verovelvollisten verotus kaikista heidän omistamistaan alankomaalaisten yhtiöiden osuuksista kalenterivuoden aikana ja kansallisen lainsäädännön mukaan verosta vapautettujen varojen määrä sekä asiassa C-17/14 menot, joilla on välitön yhteys osinkojen saamiseen sellaisenaan.

Jos pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen olemassaolo todetaan, rajoitus voi olla oikeutettavissa asuinjäsenvaltion ja sen jäsenvaltion, josta osingot ovat peräisin, välillä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen vaikutuksilla, edellyttäen että näiden osinkojen verotukseen liittyvä erilainen kohtelu viimeksi mainitussa valtiossa asuvien verovelvollisten ja muissa jäsenvaltioissa asuvien verovelvollisten välillä katoaa. Asioissa C-14/14 ja C-17/14 kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta, jos sellaisen olemassaolo todetaan, ei voida pitää oikeutettuna, jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkistettaviksi kuuluvista seikoista muuta johdu.

Oikeudenkäyntikulut

91 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasioissa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan maassa asuvan yhtiön niin maassa asuville verovelvollisille kuin ulkomailla asuville verovelvollisille jakamista osingoista on pidätettävä osinkovero lähdeverona ja jossa säädetään järjestelmästä pidätetyn veron hyvittämiseksi tai palauttamiseksi ainoastaan maassa asuville verovelvollisille, jolloin pidätetty vero merkitsee ulkomailla asuville verovelvollisille luonnollisille henkilöille ja yhtiöille lopullista veroa, mikäli ulkomailla asuviin verovelvollisiin kohdistuu tässä valtiossa näiden osinkojen osalta suurempi lopullinen verorasitus kuin maassa asuviin verovelvollisiin samojen osinkojen perusteella kohdistuva lopullinen verorasitus, ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava tämä kysymys pääasioiden oikeudenkäynnissä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on verorastusten selvittämiseksi otettava huomioon asioissa C-10/14 ja C-14/14 maassa asuvien verovelvollisten verotus kaikista heidän omistamistaan alankomaalaisten yhtiöiden osuuksista kalenterivuoden aikana ja kansallisen lainsäädännön mukaan verosta vapautettujen varojen määrä sekä asiassa C-17/14 menot, joilla on välitön yhteys osinkojen saamiseen sellaisenaan.

Jos pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen olemassaolo todetaan, rajoitus voi olla oikeutettavissa asuinjäsenvaltion ja sen jäsenvaltion, josta osingot ovat peräisin, välillä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen vaikutuksilla, edellyttäen että näiden osinkojen verotukseen liittyvä erilainen kohtelu viimeksi mainitussa valtiossa asuvien verovelvollisten ja muissa jäsenvaltioissa asuvien verovelvollisten välillä katoaa. Asioissa C-14/14 ja C-17/14 kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta, jos sellaisen olemassaolo todetaan, ei voida pitää oikeutettuna, jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkistettaviksi kuuluvista seikoista muuta johdu.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.